

Förordning om ändring i förordningen (SKOLFS 1994:3) om kursplanen för grundskolan

Regeringen föreskriver (Jfr prop. 1992/93:220, bet. 1993/94:UbU1, rskr. 1993/94:82.) att bilagan till förordningen (SKOLFS 1994:3) om kursplaner för grundskolan skall ha följande lydelse.

Bilaga

Kursplaner för grundskolan

TEKNIK

Mål som eleverna skall ha uppnått i slutet av det nionde skolåret

Eleven skall

- ⇒ kunna redogöra för viktiga faktorer och processer i den teknikhistoriska utvecklingen och ange några tänkbara drivkrafter bakom denna,
- ⇒ kunna identifiera och beskriva några tekniska system och de ingående komponenternas inbördes relation och funktion,
- ⇒ kunna analysera för- och nackdelar när det gäller teknikens effekter på natur, samhälle och individens livsvillkor.

TECKENSPRÅK

Teckenspråk fungerar som modersmål för cirka tiotusen personer i Sverige som är döva från födelsen eller tidig barndom. Dessutom är teckenspråk första språket för ett okänt antal hörande med döva föräldrar. Ett växande antal hörande lär sig teckenspråk som andra språk i skolan eller efter skolåldern. Även hörselskadade barn och ungdomar med varierande hörselrester använder i ökande omfattning teckenspråk. För den som önskar ha kontakt med döva i olika sammanhang är kunskaper i teckenspråk viktiga.

I grundskolan syftar undervisningen till att hörande elever skall kunna använda teckenspråk på ett funktionellt sätt i kontakt med döva. Eleverna skall också få möjlighet att tillägna sig sådana kunskaper att de får förståelse och intresse för dövas situation i det svenska samhället.

Mål att sträva mot

Skolan skall i sin undervisning i teckenspråk sträva efter att eleven

kan inleda och delta i samtal på tecken språk och utvecklar sin förmåga att berätta, beskriva och uttrycka sin uppfattning.

tillägnar sig sådana färdigheter att hon eller han kan kommunicera med döva i vardagliga situationer, skaffar sig en grundläggande förståelse för dövas livsvillkor och kultur,

kommer till insikt om hur den egna språkinläringen går till och utifrån denna kunskap ökar sin förmåga till självständigt arbete med teckenspråket,

får en tilltro till sin förmåga att använda teckenspråk i alla de sammanhang där det finns behov av att kommunicera på det.

Ämnets uppbyggnad och karaktär

Teckenspråk i grundskolan kan vara ett nybörjarspråk, men i vissa fall har de elever som väljer ämnet tidigare erfarenheter.

Kommunikativ språkfärdighet

Att kunna kommunicera med hjälp av språket står i centrum för all språkinlärning. Undervisningen skall utgå från ett meningsfullt och intresseväckande innehåll. Genom att använda språket för att uttrycka egna tankar utvecklar eleverna också sin språkfärdighet. Liksom vid annan språkinlärning spelar det sociala samspelet eleverna emellan en viktig roll.

Även begränsade kunskaper i språket kan vara viktiga för elevens självtillit. Det ligger ett värde i att eleverna försöker hitta vägar för att förstå eller göra sig förstådda också i situationer där den egna språkförmågan ännu inte riktigt räcker till.

Den inledande undervisningen kan ta sin utgångspunkt i ett sådant innehåll som knyter an till elevernas erfarenheter och som väcker deras nyfikenhet och fantasi. Bilder, rörelse och eget skapande stimulerar och stödjer språkutvecklingen och ökar tilltron till den egna förmågan att förstå och använda språket.

Teckenspråket

Teckenspråk som termen används här är ett eget språk med egen grammatik, eget ordförråd och i viss mån egna kulturella drag.

Teckenspråk produceras med händer och ansikte och uppfattas med synen. Det innebär att när man lär sig teckenspråk så lär man sig samtidigt ett delvis nytt sätt att kommunicera. Regler för turtagning och återkoppling är annorlunda än i talade språk. En annan skillnad jämfört med andra språk är att teckenspråk saknar skriftspråk. Det betyder bl.a. att möjligheterna till självstudier är mycket mindre än för andra språk. De teckenspråkstexter som finns på video är än så länge av ringa omfattning jämfört med den litteratur vi vanligen kan förvänta oss av ett språk med skrift.

Undervisningen i teckenspråk omfattar de grundläggande villkoren för kommunikation som gäller vid samtal med döva teckenspråksanvändare. Det väsentligaste är att utveckla sådana färdigheter att eleverna vågar och vill föra samtal med döva. Efter hand blir det naturligt att uppmärksamma de mer formella sidorna av språket, att ge ökad kunskap om grammatiska strukturer och att ge eleverna möjlighet att öva sin förmåga till språklig variation.

Undervisningen förutsätts huvudsakligen inriktas på dialog, men viss övning i att avläsa och analysera inspelade berättelser med avseende på grammatisk struktur bör också förekomma. Viss färdighet i att bokstavera och avläsa bokstaverade namn är nödvändig att utveckla. Efter hand utvecklas förmågan att transkribera tecken och att producera korrekta satser av olika slag. De icke manuella signalerna bör ges särskild uppmärksamhet liksom förståelsen av de grammatiska företeelserna i teckenspråk även i de fall eleven inte själv behärskar tecknen i egen produktion.

Ämnet innehåller också insikter i dövgruppens ställning och villkor i vårt svenska samhälle och en viss orientering om dövas internationella samarbete i olika organisationer.

Mål som eleverna skall ha uppnått i slutet av det nionde skolåret

Eleven skall

- ⇒ förstå huvudinnehållet i vårdat, enkelt och tydligt teckenspråk, som berör kända områden,
- ⇒ kunna besvara och ställa enkla frågor i ett samtal om vardagliga ämnen,
- ⇒ kunna på ett enkelt språk beskriva och berätta om sig själv och sina egna förhållanden,
- ⇒ kunna bokstavera tydligt,
- ⇒ ha viss kunskap om dövsamhället i Sverige och världen.

Denna förordning skall kungöras i Statens skolverks författningssamling (SKOLFS).
Förordningen träder i kraft den 1 juli 1995.

På regeringens vägnar

YLVA JOHANSSON

Anne Charlotte Norborg
(Utbildningsdepartementet)